

Liefde loopt uit op kennis

Preek over 1 Korinthiërs 13:12

Te lezen: 1 Korinthiërs 13
Seminariumzondag
10 november 1985

1 Korinthiërs 13 is een rijk en verrassend hoofdstuk. Het staat bekend als 'het hooglied der liefde'. Ontelbaar veel bruidsparen hebben uit dit hoofdstuk hun trouwtekst gekozen. Hoe vaak zal dit gedeelte zijn voorgelezen aan het begin van een spannende raadsvergadering of gemeentevergadering? Om mensen met verschillende meningen in liefde bij elkaar te bewaren? Het is een verrassend gedeelte. Het hooglied der liefde eindigt met een vers over kennis: 'Nu ken ik onvolkomen, maar dan zal ik ten volle kennen, zoals ik zelf gekend ben'.

Daar sta je toch van te kijken, als modern mens met een goede schoolopleiding, met een abonnement op een krant om over alles goed geïnformeerd te zijn, en met in uw vrije tijd een avondcursus om bij te blijven in uw vak! Je denkt dat je weet wat kennis is. En dan lees je in de bijbel dat kennis aan de orde wordt gesteld op het hoogtepunt van het hooglied der liefde!

Wij zijn vanmorgen als seminarium te gast in uw midden. Zeven studenten en één docent. Wie aan studenten en docenten en studeren denkt aan 'veel weten' en 'veel kunnen'. Zo gaat dat in onze maatschappij. Ons seminarium is in de gemeenten nogal eens onderwerp van gesprek. Dan stellen gemeenteleden de vraag: 'Wat leren die studenten daar!' En: 'Wat voor ideeën hebben ze daar op de Vinkenhof?' En: 'Wat kunnen die studenten nu eigenlijk als ze afgestudeerd zijn?'. Wanneer ik 1 Korinthiërs 13 lees kom ik tot de verrassende ontdekking dat 'kennis', in de bijbelse betekenis van het woord, wat anders is dan 'veel weten'. Dat het zelfs ook wat anders is dan 'de juiste mening hebben' over dit en over dat. Dat 'kennis' wat anders is dan met verstand van zaken, en een heleboel bijbelteksten paraat, over allerlei moeilijke onderwerpen kunnen discussiëren.

Wanneer ik 1 Korinthiërs 13 lees kom ik tot de ontdekking, dat de 'kennis' waarom het in dienst van de Heer gaat, méér is dan: Weten hoe je van een bijbeltekst een preek moet maken. Of: Weten hoe je op huisbezoek ontrouwe leden moet bewegen weer in de kerk te komen. Of: Weten hoe je een lastige raadsvergadering toch tot een goed eind moet brengen. Niet dat dit allemaal onbelangrijke zaken zouden zijn! Integendeel! Maar in de kennis waarom het in de bijbel gaat, gaat het toch over méér.

Volgens 1 Korinthiërs 13 is het echte kennen een vorm van liefhebben. Liefde loopt uit op kennis. Ieder mens die weet wat liefhebben is, weet hier wel iets van. Mensen die elkaar liefhebben, leren elkaar kennen.

Als God u met kinderen gezegend heeft: Hebt u het misschien meegemaakt, dat u uw kind maar hoeft aan te kijken om te weten wat er aan de hand is? Eén blik in de ogen en u weet wat er in uw kind omgaat. Vreugde, angst, verdriet, pijn. Hoe dat komt? Omdat u van uw kind houdt! U bent innerlijk zo met uw kind verbonden, dat u van binnenuit aanvoelt wat er in hem omgaat. In een goed huwelijk komt dit kennen ook voor. Er zijn mannen die - staande voor de etalage van een juwelier - kunnen aanwijzen welke broche hun vrouw mooi vindt en wat zij voelt als zij hem draagt. Zo'n kennis bestaat alleen tussen mensen die in liefde innerlijk aan elkaar verbonden zijn. Zulke mensen gaan in de loop van vele, vele jaren ook op elkaar lijken. Is u dat ook weleens opgevallen? Dat een man en een vrouw die 50 jaar met elkaar getrouwd zijn, die door dik en dun van het leven elkaar hebben vastgehouden, op elkaar gaan lijken. Soms tot in de gelaatsuitdrukking en lichaamshouding toe! Het kennen van elkaar krijgt dan de vorm van op elkaar lijken. De hoogste kennis is kennis op basis van liefde. Je kent dan elkaar niet omdat je je ogen en oren goed de kost geeft en daarna je verstand goed gebruikt. Maar je kent elkaar omdat je hart op elkaar is afgestemd. Je bent innerlijk verbonden. Je kent elkaar van binnenuit. En na een halve eeuw gaat die innerlijke verbondenheid soms over in uiterlijke gelijkheid.

Deze voorbeelden maken iets duidelijk van wat in de gemeente van Jezus Christus 'kennis' is. Paulus schrijft in 1 Korinthiërs 13: 'Nu ken ik onvolkomen, maar eens zal ik kennen zoals ik zelf gekend ben'. 'Kennen zoals je zelf gekend bent'. Je moet jezelf eerst willen laten kennen... Er zijn christenen die alles zo ongelofelijk goed weten. Ze hebben geen vragen. Alleen maar antwoorden. Ze weten elke bijbeltekst uit te leggen. Ze hebben voor elk raadsel in het leven een christelijke verklaring. Ik denk dan weleens: maar wie ben je zelf? Je weet alles zo goed! Wie ben je zelf? Zitten achter al die antwoorden die je hebt diep in je hart geen verborgen vragen, twijfels misschien? Zit achter al die verstandige en bijbelse raadgevingen aan mensen in huwelijksproblemen niet een stuk eigen onmacht en schuld in je eigen gezinsverhoudingen? Wie ben je zelf achter al je kennis? 'Eens zal ik kennen zoals ik zelf gekend ben'. Het echte kennen begint er mee dat je je zelf hebt laten kennen. Alle kennis die in de gemeente van Jezus Christus van belang is: kennis om het evangelie te verkondigen en de bijbel uit te leggen, kennis om als zielzorger om te gaan met mensen, kennis om een beleid voor de gemeente uit te stippelen, begint hiermee, dat je jezelf hebt laten kennen.

Gekend worden door een ander ... Niemand heeft ons zo compleet willen leren kennen als Jezus. Daarop doelt Paulus als hij schrijft: 'eens zal ik kennen zoals ik zelf gekend ben.' Er zijn waarschijnlijk wel een aantal mensen waarvan u zegt: Die en die kennen me! U bent door niemand zo gekend als door Jezus toen Hij voor u stierf. In liefde heeft Hij u willen kennen tot in de verborgen hoeken van uw leven. Hij heeft niet alleen kennisgenomen van de angsten en onzekerheden die u hebt, zoals een dokter of psychiater. Hij heeft ze zelf willen kennen. Zoals Jesaja profeteerde 'Onze smarten heeft hij gedragen'. Kennen in liefde is kennen van binnenuit, op basis van gemeenschap. Zó heeft Jezus, stervend aan het kruis, u en mij willen kennen tot op de

bodem van ons bestaan. Hij heeft onze schuld en zonde en onmacht en onwil voor zijn eigen rekening genomen. Uit liefde heeft Hij er zich één mee gemaakt. Zo heeft Hij ons letterlijk ten einde toe gekend. Ten einde toe gekend ... In zijn kruisdood heeft Hij de dood van ons leven willen kennen.

Er zijn christenen die alles zo precies weten. Dan denk ik vaak: Wie ben je zelf achter al je kennis? Laat je zelf eens kennen! Durf het eens te weten dat Jezus je heeft leren kennen tot in je eigen vragen, twijfels, angsten, onmacht en onzekerheden. Ik ben leraar aan het seminarium. Als leraar word je verwacht alles te weten. Als het om vakkennis gaat is dat terecht. Iemand die docent kerkgeschiedenis is en niet met zekerheid weet te zeggen dat Luther in 1483 is geboren deugt niet als leraar. Maar als het om de grote vragen van het leven en de geheimen van het geloof gaat, geneer ik me niet om te zeggen dat ik het laatste woord niet weet te spreken. Dan zeg ik het Paulus na: 'Nu is kennen onvolkomen'. Daar hoeft je je als leraar aan een seminarium, en als leraar in een gemeente niet voor te schamen. Zo heeft Jezus mij immers willen kennen, in mijn onvolkomenheid, mijn onmacht, mijn vragen, mijn onbegrip, mijn onwil. Als leraar in de gemeente mag je daar nooit voor weglopen. Als je doet alsof die dingen bij jezelf niet bestaan, draag je een kennis over waarvan Paulus elders zegt: Kennis blaast op. Als je als leraar in de gemeente anderen geestelijke kennis bij brengt moet je tegelijk willen weten hoe jezelf door Jezus gekend wordt.

Een van de grootste sieraden van kennis in de gemeente van Jezus Christus is bescheidenheid en nederigheid. 'Nu ken ik onvolkomen'. Christus heeft me in liefde in die onvolkomenheid willen leren kennen. Dat moet ik als leraar willen weten. Als voorganger in de gemeente heb ik meer dan eens met een mond vol tanden gestaan. Aan een dwaas en onredelijk sterfbed. In een gezin waar man en vrouw uit elkaar gaan, ondanks alle gesprekken, alle gebeden en alle bijbelteksten. Daar sta je dan. En je weet het niet meer. Velen van u zullen dergelijke situaties kennen. Situaties waarin elk woord, ook elke christelijke verklaring of vermaning er eentje te veel is. Dan voel je iets van de verlegenheid die je als leraar in de gemeente hebt. 'Nu ken ik onvolkomen'. Wie in de gemeente anderen kennis bijbrengt, of leraar aan een seminarium of bijbelschool is, moet iets van die verlegenheid hebben. Of het nu gaat om de uitleg van een moeilijk bijbelgedeelte. Of om de vraag over gesloten of open avondmaal. Of om ... 'Nu ken ik onvolkomen'. Wie in de gemeente anderen kennis bijbrengt moet met die eigen onvolkomenheid weten om te gaan. En het hoort bij het onderwijs op een seminarium of bijbelschool dat je je studenten met die onvolkomenheid leert om te gaan. 'Nu ken ik onvolkomen, maar dan zal ik ten volle kennen, zoals ik zelf gekend ben'. Dan zal ik ten volle kennen... In deze woorden gaat het over de toekomst, wanneer Christus bij zijn wederkomst zijn werk in Paulus, en in u en mij, afmaakt. Dat zal gebeuren bij de wederopstanding der doden, als ook ons lichaam verheerlijkt wordt met de heerlijkheid van het lichaam waarmee Christus opstond uit de dood. Dat zal gebeuren -om 1 Korinthiërs 15 te citeren- als 'sterfelijkheid onsterfelijkheid aandoet en vergankelijkheid onvergankelijkheid'. Dan zal niet alleen ons lichaam verheerlijkt zijn. Maar ook ons gevoel. En ook ons

verstand. Dan gebeurt wat Paulus schrijft: 'Dan zal ik ten volle kennen'. 'Dan zal ik ten volle kennen, zoals ik zelf gekend ben'. Op Golgotha heeft Jezus u en mij willen kennen in onze onvolkomenheid en zondigheid. Omgekeerd zullen wij Christus eens kennen in zijn heerlijkheid. Dat is het volkomen kennen. We zullen pas volkomen kennen als we bij Christus' komst zelf volkomen zullen zijn zoals Christus volkomen is. Dan pas zullen we de Schrift volkomen begrijpen.

Dan pas zullen we de raadsels van ons eigen leven, en misschien de raadsels van de levens van anderen begrijpen. Dan pas zullen we de raadsels van de wereldgeschiedenis begrijpen.

Kennis in de gemeente van Christus is altijd een vrucht van gemeenschap met Christus. In de toekomst zullen we volkomen kennen op basis van een naar lichaam, ziel, geest en verstand delen in de volkomenheid van de Heer. Hier en nu weten en kennen we iets dat waarde heeft, alleen maar omdat Christus gemeenschap met ons heeft willen hebben in onze onvolkomenheid. De clou van het kennen zit in uw relatie tot Christus. Je kunt 530 bijbelteksten over belangrijke onderwerpen uit je hoofd kunnen citeren. Misschien kunt u over alle theologische kwesties een scherpe discussie voeren, waarin anderen het loodje leggen. Het is mogelijk dit alles en nog veel meer te weten en te kunnen, en geen kennis te hebben. Want de echte kennis is een vrucht van de liefde en groeit op de bodem van de relatie met Christus. Nergens is die relatie dieper dan in de navolging. Nooit leer je meer dan in de navolging van Jezus. Jezus is gekomen als dienaar onder de mensen. Hij kon de minste zijn. Bij de voetwassing boog hij zich tot op het niveau van de vuile voeten van zijn discipelen, om die te wassen, en zei Hij: 'Ik heb u hierin een voorbeeld gegeven, opdat gij ook doet wat Ik u heb gedaan'. In één moment waarin u Jezus navolgt in nederigheid en dienstbetoon kunt u méér leren dan misschien in een jaar theologie. Jezus heeft aan het kruis uw schuld vergeven. En Hij vraagt u en mij zeventig keer zeven maal een ander zijn schuld te vergeven. Ik wil het nu niet hebben over die zeventig keer zeven maal. Ik wilde alleen maar zeggen: elke keer dat u iemand vergeeft groeit u in kennis.

Christelijke kennis is ten diepste:
Je laten liefhebben door Christus.
En liefhebben met de liefde van Christus.

